

snæver Adgang, der ved Loven af 13. April 1851 er aabnet til borgerlig Ægteskabsindgaaelse; det er kun, hvis Brudefolkene ikke hører til samme Trossamfund eller ikke til noget Trossamfund med vielsesberettigede Præster. Derfor har det bestandig været saaledes her i Landet, at det er den kirkelige Vielse, der betragtes som ægteskabsstiftende. Dertil kommer de faktiske Omstændigheder, som giver den kirkelige Vielse et absolut Overtag. Man har ikke Bygninger, der i Skønhed og Rumfang og Højtidelighed paa nogen Maade kan maale sig med Kirkerne her i Landet, som kunde anvendes til borgerlig Ægteskabsstiftelse. Derfor vil sikkert ogsaa, hvis man ikke indfører den borgerlige Ægteskabsstiftelse som tvungen, den kirkelige bestandig have Forspringet her i Landet, og der vil let, naar man har Valgfrihed mellem de to Former, danne sig den Forestilling, at den ene er ægttere, sandere og dybere end den anden og i enhver Henseende at foretrække. Det bør ikke være saadan; den borgerlige Akt bør have sin fulde og hele Ret, og derfor bør den borgerlige Ægteskabsstiftelse altid finde Sted, idet det saa staaar enhver frit for bagefter at skaffe sit Ægteskab den religiøse Indvielse, som han med sin Brud er enig om at ønske.

Jeg skal blot gøre den Bemærkning, at jeg har fundet det rigtigt at tage det Hensyn til andres Mening, at optrykke i de Lovforslaget ledsagende Bemærkninger Kommissionens Redaktion af Forslaget om Valgfrihed mellem borgerlig og kirkelig Ægteskabsindstiftelse, saaledes at hvis Rigsdagen, hvad jeg ikke haaber, skulde foretrække denne Form, kan den meget let indføres i Lovforslaget.

En Reform med Hensyn til Hustruens Stilling indenfor Ægteskabet er i høj Grad paakrævet, fordi Kvindens Stilling som Hustru ingenlunde staaar paa Højde med den Stilling, hun har opnaaet i øvrigt indenfor det borgerlige og politiske Samfund. Ligesom hun dér har vundet fuldstændig Ligestillethed med Manden, bør hun ogsaa indenfor Ægteskabet have det. Dette søges opnaaet ved Reglerne i Lovforslagets Kapitel V og VII, men i øvrigt ogsaa ved Reglerne i de andre Kapitler. Naar jeg ikke tidligere har fremført for Rigsdagen de Forslag, som Kommissionen havde afgivet allerede i 1913 om Ægteskabs Indgaaelse og Skilsmisse, var det Hensynet til, at Kvinder efter min Mening burde have Adgang til Rigsdagens Drøftelser og Vedtagelser, inden disse Sa-

ger kom til Forhandling her. Derfor har det nu altsaa udviklet sig saaledes, at Kommissionsbetænkningen af 1918 fremkom forinden, og at det blev muligt at forelægge det samlede Forslag, som Kvinderne nu selv gennem deres Repræsentanter har Adgang til at tage Stilling til.

De almindeligste Regler om Ægteskabet findes i Lovforslagets §§ 39 og 40. § 39 foreskriver: „Mand og Hustru skal vise hinanden Troskab og være hinanden til Støtte. De skal i Fællesskab varetage Familiens Tarv“, og § 40: „Det paahviler Mand og Hustru, gennem Tilskud af Penge, gennem Virksomhed i Hjemmet eller paa anden Maade, at bidrage, hver efter sin Evne, til at skaffe Familien det Underhold, som efter Ægtefællernes Livsvilkaar maa anses for passende. Til Underholdet henregnes, hvad der udkræves til Husholdningen og Børnenes Opdragelse saavel som til Fyldstgørelse af hver Ægtefælles særlige Behov“. Disse Bestemmelser har særlig den Betydning, at derved er Mandens Husbondsret afskaffet, han har ikke mere nogen Fortrinsret til at træffe Bestemmelser i Familiens Anliggender, og det er ikke mere ham, der eneældig bestemmer dens Opholdssted og dens Bolig. Der staaar nemlig ikke i disse Paragraffer, at Hustruen skal være sin Mand „underdanig“. Mand og Hustru stilles, som man ser, ogsaa lige med Hensyn til Underholdspligten. Det paahviler ikke alene Manden, men ogsaa Hustruen gennem Tilskud af Penge, gennem Virksomhed i Hjemmet eller paa anden Maade at bidrage efter Evne til at skaffe Familien Underhold, medens Forholdet nu er det, at Hustruen kun overfor det offentlige har en vis Pligt til at forsørge Manden, hvis han kommer i Trang, og kun, naar hun har Særeje, har en almindelig Pligt overfor Manden til af sine Særmidler at bidrage til det fælles Underhold. Hver enkelt af Ægtefællernes Pligt til at bidrage til Familiens Underhold beror paa hvers Ydeevne, altsaa i Regelen paa, hvad vedkommende tjener. Men det er udtrykkelig fremhævet i § 40, at ogsaa Hustruens Virksomhed i Hjemmet maa betragtes som et Bidrag til Familiens Underhold. Altsaa, det Arbejde, Hustruen gør i Hjemmet, sidestilles med det Erhverv, som Manden driver udenfor Hjemmet, og Resultatet af Hustruens Arbejde i Hjemmet er Bidrag til Familiens Underhold lige saa vel som de Penge, Manden bringer med hjem fra sin Forretning som dennes Overskud.

Dernæst sikrer § 41 den Ægtefælle — og det er i Regelen Hustruen —, der ikke